

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Praelectionum Theologicarvm
Tomus ...**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas III. De Sacramentis Statûs Innocentiæ, Legis Naturæ, eorumque
Causalitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82982)

utilitatem in illis non agnoscat; & sicut si Princeps ordinaret, ut detur eleemosyna Pauperi; quoties gallus cantaverit, potest dici sine injuria illius cantus; quod non dicit pauperem, eo quod non sit causa & principium illius eleemosynæ: ita & in presenti; & sicut si Princeps nummum plumbeum velit esse signum dationis centum, siue valere centum, utrobique est idem eventus habitationis centum, sed tota diversitas est, quod in priori sit conditio habitationis centum, in posteriori, ipsa ratio habendi: sic & in presenti.

DICES Secundò cum eodem. Argumentum quo utuntur Patres ad probandam inutilitatem circumcisionis, quod femina non tali remedio justificata fuerint, eodem modo probat, non fuisse conditionem necessariam ad salutem, quia illo remedio caruissent feminae.

RESPONDETUR. Argumentum Patrum probat non fuisse circumcisionem necessariam ad salutem, quoad utrumque sexum, sed non probat, quod non fuerit conditio necessaria, respectu Masculorum Israelis; unde etiam comparativè major est utilitas baptismi, quia universalior.

DICES Tertiò. Sacramenta legis antiquæ non causabant gratiam ex opere operantis, quia aliàs effectus circumcisionis, qui est ita necessarius, hoc est, justificatio ab originali, dependisset à conditione multis periculis obnoxia; ergò causare debuit gratiam ex opere operato, quia nihil medium datur, inter duo illa extrema; ergò circumcisio non erat sola conditio, sed vera causa.

RESPONDETUR. Quod ad hoc ut aliquid ad alterutrum divisionis membrum spectet, opus sit participare de illo genere quod dividitur; & sic planta, neque est homo, neque brutum, quia non participat ex genere, quod est animal; unde etiam Sacramenta legis veteris neque causabant gratiam ex opere operato, neque ex opere operantis, quia non participabant ex genere, quod est causare gratiam, causabant tamen ex opere operato sanctitatem legalem & habebant, erantque conditio sine qua Non justificationis, ita ut esset conditio sine qua Non, ut ita dicam ex opere operato, habendo scilicet aliunde sibi tributam vim, ut esset conditio, & quidem infallibiliter talis.

DIFFICULTAS III.

De Sacramentis Status Innocentiæ, Legis Naturæ eorumque Causalitate.

QUÆRES Primò. Quid sit sentiendum de Sacramentis status innocentie?

ASSERO Primò. Pro statu illo brevissimo potuisse institui à Deo aliqua Sacramenta, non fuisse tamen instituta.

Prioris partis RATIO est. Quia non implicat, & institutio Sacramentorum pender à mera Dei libertate, qua non est ratio, cur Deus tunc uti non potuisset, si voluisset, stabilitasque ut dictum supra, non est de ratione Sacramenti.

Quod autem pro statu illo brevissimo non fuerint ulla Sacramenta instituta, RATIO est, quia hujus nullum fundamentum, ex ratione, vel Patribus habetur.

ASSERO Secundò. Casu quo ille status durasset, & Adam non peccasset, adhuc futura fuisse Sacramenta.

RATIO prima asserti est; Quia casu quo Adam non peccasset, verbum incarnatum fuisset, ergò & applicasset fructum suæ incarnationis, quæ applicatio convenientius præstari non potuit, quam per signa visibilia.

RATIO secunda est, invertendo oppositorum fundamentum quod sumunt ex S. Thoma hic de Minis. Sacrament. art. 2. in ('). Quia scilicet non esset contra rectitudinem status innocentie, si anima perficeretur per aliquid corporale, cui soli fundamento innituntur oppositi, non fuisset autem hoc contra dictam perfectionem, probatur. Tum quia non fuisset contra perfectionem illius statûs, imò secundum conditionem esse hominis, quantumvis in pluribus scientiis, & saltem illa experimentalis, dependisset à sensibus, adeoque ab externis & corporalibus, sicut non fuit contra perfectionem ipsius Christi, dependere in scientia experimentalis à corporeis. Tum quia adhuc eo casu, ex suppositione quod Christus venisset, pro illo statu, ut dictum est in materia de Incarnatione, dependisset ille status ab aliquo corporeo, quod adhuc tunc fuisset caput influens in membra, nempe à Christo, qui sumptus pro toto hypostatico, importat etiam corpus, tanquam partem substantialem physicam, naturæ humanæ.

RATIO tertia est. Quia defacto status ille innocentie, dependebat à corporalibus in gratia & in scientia. Quod ipsum probatur quia conservatio gratiæ, pendebat in primis Parentibus, ab aliquo, cum esse corporeo conjuncto, hoc est, à voluntate non comedendi vetitum pomum, quæ voluntas erat connexa cum aliquo corporali, hoc est Pomo. Adde statum innocentie non in hoc fuisse, quod non dependisset & dependere non potuisset anima à corporalibus, aliàs ut dixi, debuisset in illo statu cognitio saltem experimentalis non dependere à sensibus, sed stabat in subjectione & dominio, secundum quod, pars superior, dominabatur sensitivæ, & parti superiori ratio, & rationi Deus. Discutit pluribus hanc quaestionem Di Cast. in duplici suppositione sententiæ de Verbi Incarnatione, si Adam non peccasset; consule eundem Disp. 1. num. 223.

DICES. Homo tunc non indigeret Sacramen-

tis

tis Medicinalibus, quia tunc liber esset à peccato, nec ordinatis ad animæ perfectionem, nam propter subjectionem hominis Deo, & passio- num homini, facile uniri posset homo, Deo.

RESPONDETUR. Imprimis non esse certum, quod in eo statu, non essent peccaturi homines; sed quidquid sit de hoc. Quia varias vias Deus habet hominem uniendi sibi, esset adhuc modus uniendi sibi eum, per Sacramenta.

ASSERO Tertiò. *Quod defacto pro illo statu sta- tuta fuissent sacramenta ejusdem rationis cum no- stris, certo decidi non posse.*

RATIO asserti est. Quia ipsi pro illo statu ne- mo peccaturus fuisset, non forent necessaria Sa- cramenta, quæ connecterentur per se cum ab- olitione peccati ut v.g. Penitentia Sacramen- tum; vel quæ supponunt debilitatem in volunta- te resistendi, qualis est v.g. confirmatio. Cæ- terum si futura fuissent peccata etiam pro illo statu, potuissent à Deo poni remedia ad illa. Quod attinet ad Sacramenta non connexa cum peccato, quamvis v.g. Eucharistia non habeat connexionem cum peccati suppositione, sed cum sola suppositione excessivi amoris divini, quia tamen liberè hunc amorem Deus monstrat, nec erat obligatus ad illum hoc medio mon- strandum, nec habetur fundamentum in Patri- bus id asserendi, hinc mera divinatio est, asse- re, quod in illo statu, futurum fuisset Sacramen- tum Eucharistia aut alia, ejusdem rationis cum nostratis.

QUÆRES Secundò. *Quid sit sentiendum de Sa- cramentis legis Naturæ, quæ appellatur lex naturæ, non quod careat omnibus bonis supernaturali- bus, alias ex illa lege, nullus salvus fuisset, nam salus datur in præmium actuum supernaturali- um; sed appellatur naturalis, quod sicut natura est principium agendi ab intrinseco, sic guber- natio illius legis, dependebat ab interna inspira- tione, & directione externa Parentum vel alio- rum, quæ tamen nulla publica lege, sancita fue- runt à Deo. Et de Sacramentis hujus legis.*

ASSERO Primò. *Fuisse in statu Naturæ remedi- um pro originali.*

RATIO Prima est auctoritas August. lib. 5. con- tra Julian. cap. 9. & Innocent. III. Majores de Baptismo.

RATIO Secunda est. Quia nihil obstat, & ex a- lia parte congruebat hoc infinitæ Dei misericor- dia.

RATIO Tertia est. Quia oppositum asseren- tes (quorum tacito nomine meminit Vasq.) non possunt simpliciter accipere illam propositio- nem: Deus vult omnes homines salvos fieri, & neminem perire vult; si enim parvulis nullum re- medium est provisum, cum multi ex illis more- rentur, perire illos voluisset, illa que sententia non nisi restrictè ab illis accipi potest, hoc est re- stringendo vel ad adultos, vel ad statum legis scriptæ & legis gratiæ. Indubie autem ex dictis

supra, illa Sacramenta, Deus interna inspira- tione instituit, determinavitq; saltē materialiter

RESPONDEBIS. Quod defacto illis qui in ute- ro moriuntur, nullum sit provisum remedium etiam in statu gratiæ, ergò etiam parvulis pro illo statu, potuisset non provideri.

CONTRA est. Quia infantibus etiam in utero matris existentibus quantum est ex parte Dei & Sacramenti sufficienter provisum, nam etiam ad illum statum puerorum extendit se Sacramen- tum, si qua ratione applicari possit, jam autem si in lege naturæ nullum fuisset provisum remedi- um, etiam ex parte Dei, & ex parte ipsius modi justificandi, defectus fuisset, & si non applicetur nunc remedium, defectus non applicationis, non orietur ex natura Sacramenti, sed per accidens: ad eum modum, quo aliquis destitutus confessa- rio in articulo moris, cum sola attritione, non salvatur, nec id est ex defectu Sacramenti, sed ex defectu applicationis ipsiusmet Sacramenti pen- nitentiæ.

ASSERO Secundò. *Hoc remedium fuisse fidem parentum parvulis applicatam.*

RATIO est. Quia nihil commodius assignari potest, & est conformis illi dicto: Impossibile est sine fide placere. Hæc autem fides debet esse actualis, contra quam sentit Abulensis, & non est sola habitualis; alias etiam in utero Parentum, fi- lii justificati fuissent, habuissetque illa fides majus privilegium quam legis scriptæ.

Hæc ipsa fides supernaturalis debebat esse Ratio communiter assignari solet, quia justifi- catio, non tribuitur, nisi fidei supernaturali, ut constat ex materia de Fide. Sed hæc ratio non convincit, quia illa fides non esset causa justifica- tionis etiam dispositiva, consequenter non esset necesse ex hoc capite, esse illam supernatura- lem. Commodius hæc ratio assignari potest, quia fides illa, quantumvis non nisi per modum conditionis se haberet ad justificationem, nihil- ominus ex parte sua, magis esset proportionata supernaturali, ad hunc effectum supernaturalē. Quod autem dicunt aliqui fuisse esse naturalem ex parte elicientis, quantumvis foret supernatu- ralis ex parte objecti, idque ideo; quia incerta admodum fuisset illa justificatio; id non convin- cit, quia etiam in confessione requiritur attritio supernaturalis, nec sufficit naturalis, & tamen inde non sequitur, dubiam reddi confessionem, idque ex eo, quod sicut in rebus naturalibus po- sitis requisitis ad agendum non subtrahit Deus suum concursum, tanquam auctor naturæ, sic circa supernaturalia, positis requisitis & cæteris paribus, non subtrahit Deus concursum, tan- quam causa supernaturalis prima.

Nec debebat esse hæc fides charitate forma- ta. Ratio est, quia hæc conditio non constat ex Scriptura, vel auctoritate, consequenter infertur, illam fidem non habuisse rationem meriti de condigno; quia nemo alteri meretur gratiam

* (M) 2 de

de condigno, ut dictum est in Materia de Incarnatione: non de congruo, quia etiam de hoc non constat.

Neque dicendum est, illam fidem fuisse ea ratione meritoriam, eo quod eliceretur nomine Ecclesiae, nam hoc elici, fuisset ex deputatione Ecclesiae, & mandato, ut constat in omnibus, nomine alius agentibus, in lege autem naturae, non constat de tali deputatione. Quare autem exigita fuerit à Deo hæc Fides, quantumvis non esset meritoria, congruentiam assignat Lugo, quia non est novum, quod ad aliquam gratiam obtinendam, exigatur aliqua actio, quæ secundum se & ex objecto, sit bona, licet in particulari, & in individuo, non fiat honestè, ita tamen ut per illam obtineri possit effectus: sic Pontifex concedit indulgentiam visitantibus talem vel talem Ecclesiam, & tamen id fieri potest malè venialiter.

Cæterum hæc fides legaliter loquendo, debebat à Parentibus applicari, quamvis in casu necessitatis, potuisset applicari ab aliis: sicut & baptisimus legaliter à sacerdote applicari debet, in necessitate autem à quocunque.

ASSERO TERTIO. *Præter fidem parvulis applicatam, probabilius est, etiam intercessisse signum aliquod externum, quamvis quod illud fuerit in particulari, non constet.*

RATIO est. Tum quia talis modus agendi est magis proportionatus, esse humano, à corporeis & sensibilibus, dependenti. Tum quia alias potuisset etiam infantibus mortuis in utero antequam morerentur applicari, quod non potest concedi, alias liberalius Deus providisset in illo statu infantibus, quam in lege gratiæ, iis, qui contenti in utero matrum baptisari non possunt, casu, quo eos aqua, nullo modo contingere possit. Tum quia sequitur absurdum, nempe actu interno unius, justificari omnes parvulos in mundo, quæ sequela probatur; nam actio interna non exigit propinquitatem sui termini, ergo ad quoscunque distantes extendi potuisset. Quando autem S. Th. & August. de sola fide loquuntur, id faciunt, quia illa sola est, determinatum quid, signa autem protestandæ illius fidei in ordine ad justificationem, nulla erant stabilia.

ASSERO QUARTO. *Quod illa fides signo externo manifestata, fuerit verum Sacramentum.*

RATIO asserti est. Tum quia August. lib. 5. contra Julian: cap. 9. ita sentit. Tum quia illi fidei ita manifestata, nihil deerat ad Sacramentum quia & significabat, & simul habebat rationem causæ, in ordine ad sanctitatem imperfectâ, aggregando scilicet infantem visibili Ecclesiae. Neque obstat, quod illud signum fuerit indeterminatum, erat enim determinatum formaliter, quod scilicet deberet esse convenienter protestativum fidei, licet non foret determinatum materialiter, per ordinem ad hunc vel illum mo-

dum protestandi, qualis determinatio Christi, intercessit in Sacramento ordinis & Matrimonii.

Discutiunt hic aliqui: An facilior fuerit justificatio in statu illo naturæ, quam in præsentis, statu gratiæ? Ratio autem dubitandi est, quia facilius quocunque modo potest fieri protestatio fidei & ejus actus, quam semper invenire aquam, quam semper nonnisi concepta verba formæ pronuntiare & cætera similia: pro altera autem parte ratio dubitandi est, quia multo difficilior erat fides actualis & exercita Messiae, quam nunc est aqua & verba formæ; sed hæc ratio non convincit, nam quamvis expressè dicat Augustinus lib. 2. de Nupt. cap. 12. *Eadem inquit fides Mediatoris salvos justos faciebat, antiquos, pusillos cum magis; nihilominus non exprimit qualisnam illa fides debuerit esse, explicita an implicita; quod si sufficiebat implicita, non ostenditur, quia illa difficilior fuerit.* Rursus cum dixerimus in materia de fide quod fides explicita incarnationis non sit de necessitate mediæ, idem proportionatè huc transferri debet & probabiliter docet Amicus disp. 3. n. 82. sufficere implicitam fidem. Congruentiam assignat; quia alias non fuisset sufficienter parvulis de medio salutis provifum, pauci enim poterant habere illam explicitam fidem; concedi posset, quoad quid, faciliorem fuisse in statu Naturæ significationem, sufficere tamen, quod in statu gratiæ difficilis non sit parvulis, non ut æque facilis, præcipue in circumstantia aliarum prærogativarum baptisimi, quibus excellit & præcipue majori infusione gratiæ. Rursus facilitas est major in Ecclesia habendi baptisimi, quam in lege naturæ, justificationis, spectata universalitate hominum, quia in Ecclesia, major est institutio, & illic major fuit ignorantia Dei.

ASSERO QUINTO. *Præter illud Sacramentum probabiliter dici potest, quod etiam sacrificium Melchisedechi, fuerit verum Sacramentum.*

RATIO est. Quia & habebat rationem signi & simul rationem causæ, respectu sanctitatis legalis; nam in primis non se excusasset Melchisedech prima fronte ab offerendis illis panibus, nisi putasset sanctos illos esse; non est item probabile, quod ex spoliis hostium, non potuerit habere panem Abraham. Tum quia non est probabile quod ille panis utpote Deo consecratus, sit ad usum Abrahami datus, pure prophæticum & secularem. Cæterum Sacerdotium illud Melchisedechi, non erat verum Sacerdotium, pendebat enim nonnisi ab ordinatione humana, ut expressè testatur Anacleus Papa in Epist. 2. decretali.

QUÆRES TERTIO. *Quid sit sentiendum de horum Sacramentorum causalitate.*

ASSERO. *Ita illa causasse gratiam, ac causabant Sacramenta veteris legis.*

RATIO. Quia causare gratiam, est causare aut

verè causando, aut causare per modum conditionis & signi; non causabant verè ob dicta, ergò per modum signi, non enim tertium medium datur per Patres. Ergò causabant illa, ut Sacramenta antiquæ legis, nam etiam hæc causabant ut signa.

QUÆSTIO III.

Quando Sacramenta causant Gratiā.

SIve Sacramenta causent physicè sive moraliter Gratiā, de utraque causalitate proponi potest præsens quæstio; nam posita morali causalitate inquirere restat: An in tempore, an in instanti, moveant Sacramenta Deum: de ipso item Deo inquiri potest, an ad instantiam Sacramentorum, causet gratiā in instanti, an in tempore; multoque magis est id quærere, supposita causalitate physica.

Punctus difficultatis in hoc est. Materię & Formę Sacramentorum sunt divisibiles: nam quamvis Matrimonium perficiatur consensu, & acceptatione interna, utriusque conjugis; nihilominus hæc acceptatio, cum debeat esse Sacramentalis, adeoque externè sensibilis, ex eo quia est sensibilis, supponitur etiam esse divisibilis; idemque proportionaliter de Eucharistia dici potest, transferendo difficultatem ad ipsam conjunctionem Sacramentalem, seu conversionem transubstantivam, cujus etiam Formę, hoc est, Verba consecrationis, est divisibilis, quamvis conversio sit indivisibilis. Quod si materię & formę Sacramentorum sunt divisibiles, ponuntur actione successivā per se, nam in instanti nemo profert; Ego te baptizo; quòd si formę ponuntur actione successivā, commensurantur necessario tempori divisibili; quod si commensurantur tempori divisibili, quærere restat, quando causant Sacramenta illa gratiā? non causant in tempore, quia gratia est Ens indivisibile, adeoque tota simul producitur, consequenter non successivè. Rursus non causant Sacramenta gratiā in instanti, quia cum sint Entia successiva, habent prius & posterius, si habent prius & posterius non sunt tota simul; si non sunt tota simul, non possunt causare in instanti, tunc enim causant, cum sunt.

Tota hæc quæstio manca erit, nisi præcognoscantur ea, quæ dicuntur in physicis de compositione continui.

DIFFICULTAS I.

Proponuntur Explicationes Causalitatis Sacramentorum in instanti.

Aliqui dicunt causare Sacramenta gratiā in instanti extrinseco, alii in instanti intrinseco; Sic

Punctum Difficultatis I.

An Sacramenta causent gratiā in instanti extrinseco?

ExPLICAT Primò Vasquez & alii, qui docent gratiā produci à Sacramentis in instanti extrinseco, scilicet in instanti, in quo primò non sunt Sacramenta & immediatè ante fuerunt. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT Primò. In sententia causalitatem physicam ipsis immediatè Sacramentis tribuente: nam ut dictum est in physicis, ne divinitus quidem fieri potest, ut id quod non existit sive in se, sive in virtute sui, possit tamen aliquid causare physicè.

NON SATISFACIT Secundò. In sententia causalitatem moralem Sacramentis tribuente. Tum quia, si causatur gratia in illo instanti extrinseco, quæro, an cum Sacramentum est jam completum quoad omnia sua intrinseca, vel si mavis dicere; quæro ante illud instans extrinsecum, vel est jam homo baptisatus, vel non est baptisatus; si non est baptisatus; ergò illud instans, & est extrinsecum, ut supponitur, & non est extrinsecum, quia in illo, est adhuc esse baptismi, quia esse facientis tunc baptisatum; baptismo enim redditur aliquis baptisatus; ubi autem est esse alicujus, illud illi non est extrinsecum, sed intrinsecum, ut notum est ex materia de inceptionibus; ergò ulterius, cum baptismus quoad sua intrinseca stet ablutione & prolatione formę, erit adhuc illic, in illo instanti extrinseco, ablutio & prolatio formę, quia adhuc erit in illo instanti baptismus faciens baptisatum, adeoque non est illud instans succedens immediatè positioni baptismi, sed adhuc in illo durat baptismus. Si autem homo ante illud instans est baptisatus, ergò & antè illud instans justificatus; quia qui baptisatus fuerit, salvus erit, ergò non in illo instanti extrinseco, sed ante illud produceretur gratia. Tum quia suppono; cum verum est dicere; nunc primò non est Sacramentum, & immediatè ante fuit, falsa est hæc alia: Nunc adhuc est Sacramentum, quo supposito, sic formatur argumentum; Pro illo instanti quo dicit Sacerdos; hoc est corpus meum & cum verum est dicere, nunc est Sacramentum quoad omnia Sacramenti, vel pro eo instanti, est jam Christi corpus positum, antecederet ad illud extrinsecum, vel non est positum? si est positum; ergò & gratia ponetur ab aliis Sacramentis ante illud instans extrinsecum; si autem non est positum; ergò & postea non ponetur; quia quod dum est, non causat causalitate, ut supponitur verà, nec postea causabit; ergò ulterius pro illo instanti, non erat vera forma; quia si etiam in instanti extrinseco, non ponetur corpus, esset falsa forma pro instanti extrinseco;

* (M) 3 ergò